

VIRKSOMHETSPLAN 2021-2023

NORGES HANDIKAPFORBUND NORD-NORGE

Innledning:

Virksomhetsplanen redegjør for NHF Nord-Norges aktivitet og satsning i 2021-2023. Planen bygger på styringssignalene som er gitt gjennom Norges Handikapforbunds strategi, interessepolitisk program og sentralstyrets prioriteringer.

NHF Nord-Norge er nå i en ny organisatorisk fase. Vi må ha større fokus på bærekraft, både når det gjelder økonomi og politisk påvirkning. Det betyr at vi i denne fasen må jobbe målrettet med å redusere forbruket og øke inntektene. All aktivitet krever ekstern finansiering, og vi må finne gode løsninger for hvordan vi jobber for å fremme våre menneskerettigheter (gjerne basert på teknologi, samarbeid med andre og nye arbeidsmetoder). NHF Nord-Norge er på lik linje med resten av NHF ansvarlig for å vise til økonomisk og politisk bærekraft innen utgangen av 2023.

Virksomhetsplanen er utformet med en klar prioritering av 5 satsningsområder. Innen for disse 5 satsningsområdene legger vi opp til å skape handlingsrom for initiativ, gradvis utforming av innhold/tiltak og god involvering av våre frivillige. Det betyr at virksomhetsplanen vil være tydelig på målsettinger, men planen skal ikke gi detaljbeskrivelser av innholdet i tiltakene. Vi (Regionstyret, ansatte, tillitsvalgte og medlemmer) skal sammen utforme detaljene i tiltakene underveis for å sikre at aktiviteten vår er dagsaktuell.

Vårt samfunnsoppdrag er å

- 1. Lede samfunnet mot full likestilling:** Vi skal fronte arbeidet for et mangfoldig samfunn der alle er likestilte og kan delta. Vi vet hva som fungerer og hva som diskriminerer, og vår jobb er å vise vei slik at vi sammen kan skape et bedre samfunn for alle. Vi skal dele våre erfaringer og kompetanse med omgivelsene, og vi skal være pådrivere for gode og fremtidsrettede løsninger.
- 2. Gjøre lover og rettigheter til hverdag og virkelighet:** NHF er en menneskerettighetsorganisasjon. Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal få sine rettigheter innfridd på lik linje med andre. Å endre folks holdninger er grunnleggende. Vi skal si i fra, gi råd, ris og ros, og vår hensikt er at opinionen skal forstå at funksjonshemmedes ukrenkelige menneskerettigheter blir brutt hver dag i Norge. Vårt oppdrag er å være på alle arenaer der det etableres og vedlikeholdes strukturer som påvirker funksjonshemmedes hverdag.
- 3. Være et sterkt fellesskap:** Vi skal invitere samarbeidspartnere og sympatisører med oss i kampen for et likestilt samfunn. Et godt og mangfoldig sosialt miljø er viktig både for et velfungerende og slagkraftig fellesskap og for hvert enkelt medlem. Vi skal styrke, skolere og engasjere hverandre, både medlemmer og andre, til å fylle alle de ulike rollene som gjør at vi i sum kan løse samfunnsoppdraget vårt.

Våre 5 prioriteringer

1. Holdninger og Menneskerettigheter

Status i Norge i dag er at menneskerettighetene verken er forstått eller prioritert, og vi har derfor holdninger og menneskerettigheter som vår viktigste satsning. Funksjonshemmede blir fremdeles sett på som pasienter og en kostnadsbyrde. I tillegg ser vi at funksjonshemmedes rettsikkerhet er svak sammenlignet med andres rettsikkerhet. Disse forholdene er også bekreftet av FNs spesialrapportør for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Tiltak 1: **Kampanjer/markeringer** - Vi skal sette av ansatteressurser, og vi skal mobiliserer våre tillitsvalgte og medlemmer til å bli med på NHF sine løpende holdningskampanjer i perioden (feks. FN-dagen, bpa, skole mm). Vi skal synes ute i omgivelsene, og folk skal bli trygg på hvem vi er og hva vi står for, og vi skal være stemmen som løfter menneskerettigheter. Våre kampanjer rettes mot politikere, allmenheten og andre arenaer som påvirker funksjonshemmedes hverdag.

Budsjett: Det er satt av kr 30 000 (av 80 000_annonseinntekter) i prosjekt «samarbeid med andre».

Tiltak 2: **Dialog** - Vi skal arrangere minst 7 dialogmøter/SpeedDates hvor holdninger løftes og drøftes. Målet for møtene er å skape gode samtaler, aha-opplevelser, læring og utvikling, latter og nye erkjennelser – nye holdninger og handlinger. Vi skal gjennomføre dialogmøter med både politikere, andre organisasjoner og allmenheten for øvrig.

Budsjett: Vi legger opp til å gjennomføre dialogmøtene som lavkostnadstiltak. Det betyr at vi har digitale møter, eller gjennomfører disse møtene som et ekstra punkt på programmet i løpet av reiser med regionstyret.

Tiltak 3: **Delta på andres arrangementer** - Regionstyret og ansatte skal også jobbe med holdningsarbeidet ved å delta på andres konferanser, tilstelninger og messer. Det betyr at vi skal delta på blant annet Pride og Den internasjonale kvinnedagen, bidra til forskning, innlegg på konferanser/seminarer/interndager. Når det er naturlig skal vi ut i gatene å løfte eget informasjonsarbeid.

Budsjett: Det er satt av kr 10 000 (80 000_annonseinntekter) i prosjekt «samarbeid med andre» Utgifter utover dette forventes å dekkes av potensielle oppdragsgivere ved avtale om å holde foredrag/innlegg.

2. Være der strukturer endres og vedlikeholdes

Våre holdninger, samfunnets fysiske barrierer og lover/regler er «strukturer» som legger sterke føringer på vår hverdag. Strukturende endres og vedlikeholdes i våre tanker, i diskusjoner, i politiske vedtak og i forvaltning av våre rettigheter. Vi skal derfor si i fra og være synlige i folks hverdagsliv, i diskusjoner, på møteplasser og der beslutninger fattes. Vi vet at den nord-norske opinionen trenger våre erfaringer og kompetanse for å få et godt sluttprodukt der menneskerettigheter holdes høyt. Våre stemmer er viktige både i samfunnsutviklingen og i den enkeltes hverdagsliv. Vi vet at funksjonshemmedes erfaringskompetanse har gitt folk styrke i hverdagen og mot til å kreve sine rettigheter. Vi vet også at våre stemmer og erfaringer har vært avgjørende for å endre samfunnsstrukturer. Vi skal derfor:

Tiltak 1: **Stimulere til likepersonsarbeid/erfaringshjelpere:** Vi har fått tilbakemeldinger fra medlemmer som sier at de har hatt stort utbytte av vårt likepersonsarbeid. På disse arenaene deles tanker, fellesskap og man gir hverandre påfyll som øker hverdagsmestringen. Likepersonenes bidrag er med andre ord viktige i manges

liv og hverdag. I inneværende periode er vår første målsetting å få oppdatert oversikt over våre aktive likepersoner i Nord-Norge. Den andre målsettingen er å gi påfyll og ny kunnskap til likepersonsnettverket. Tiltaket skal utformes underveis, og det kan bli påfyllkurs eller noe annet. Vår tredje målsetting er å etablere et nettverk (4-6 personer) til å bli erfaringshjelpere på livssituasjonsutfordringer (studier, arbeidsliv, familieliv med mere). Den fjerde målsettingen er å jobbe fram en god strategi for å synliggjøre tjenesten for omgivelsene.

Budsjett: Det er satt av kr 50 000 (75 000_ Helse Nord tilskudd) til likepersonsarbeidet. Utgifter utover dette forventes å dekkes av regionens landsforeninger og evt. lokallag.

Tiltak 2: **Brukermedvirkning:** I kraft av Kommuneloven § 10b., Helse og omsorgsloven og helseforetaksloven har vi lovfestede rettigheter til å gi råd og medvirke i saker som angår oss. Det betyr at vi kan a. gi råd hvordan politikken i vår kommune og fylkeskommune skal utformes, b. vi kan gi råd om hvordan helsetjenestene bør utformes, og c. vi kan gi råd knyttet til Navs tjenesteyting. Kommuner, helsesektorene og Nav representerer viktige strukturer som legger føringer på vårt hverdagsliv og våre velferdsordninger. Vi skal i løpet av denne perioden gjøre en evaluering og komme med tiltak på hvordan vi kan øke effekten av vårt arbeid i råd og utvalg. Vi ser for oss at det kan innebære bedre opplæring og bedre kommunikasjon mellom organisasjon og brukermedvirkere. Det kan også innebære andre tiltak som vi ikke kjenner i dag. Vi skal i tillegg øke andelen med unge/unge voksne brukermedvirkere til 10%.

Budsjett: Vi legger opp til at utgifter til brukermedvirkning dekkes av SAFO nord som forventes å få en tilskudd på kr 75 000 fra Helse Nord 2021.

Tiltak 3: **Satse ungt:** I region Nord-Norge har vi en stabil høy andel medlemmer og tillitsvalgte over 45 år. Denne medlemsgruppen utgjør en viktig ressurs for vårt arbeid. De har et bredt erfaringsgrunnlag og de utgjør en betydelig del av vår samlede arbeidskapasitet. En bred samlet erfaringskompetanse er en styrke, men for å sikre en oppdatert erfaringskompetanse knyttet til NHF's påvirkning rettet mot «tidligere livsløpsfaser» som eksempelvis studietilværelse, boligkjøp/etablering og småbarnsfase trenger vi en fortsatt satsning på unge/unge voksne. Vi vil derfor fortsette å bruke minimum 25 prosent (¼) av stillingsressursene på regionskontoret rettet mot ungdom og unge voksne (ca. 25 – 45 +/-). I denne perioden skal vi etablere minst en arena hvor denne aldersgruppen får gode rammer for å drive NHF arbeid.

Budsjett: Det er satt av kr 100 000 (180 000 forventede bingoinntekter) til vår ung/ung voksen satsning. Utgifter utover dette forventes å dekkes av brobyggingstiltakne mellom NHF og NHFU, der den enkelte lokallag/landsforening dekker ekstra utgifter for sine «unge voksne».

Tiltak 4: **Være der folk er og jobbe med dagsaktuelle temaer:** Vi (Regionstyret og ansatte) skal besøke bygd og by (fysisk og digitalt) i hele regionen. Vi skal øke bruk av digital kommunikasjon og digitale plattformer. I løpet av denne perioden skal vi ta initiativ til møter med minst 10 av våre kommuner og fylkeskommuner. Vi skal også fortsette å gjennomføre våre samlinger/events i begge fylker. På grunn av innsparinger vil vi vurdere om det er hensiktsmessig å ha alle 10-12 personer (inkludert assistenser) på alle reiser. Oppdrag, hensiktsmessighet og økonomi vil avgjøre prioriteringene.

Budsjett: Hele potten til prosjekt 1203 forventes å bidra direkte eller indirekte til regionstyrets drift og påvirkningsarbeid.

Tiltak 5: **Skape et bærekraftig påvirkningscenter i lokalene til Trofi Teknopark:** I denne perioden skal det jobbes fram et konsept for hvordan vi kan øke effekten av våre faste leiekostnader og utgifter til teknologi. Vi skal vurdere hvorvidt vi kan bruke våre lokaler, teknologi og vårt medlems- og samarbeidsnettverk til å utvikle markedsrettede samarbeidsavtaler og markedsrettede utstillingsvinduer, der hensikten er å øke våre

salgsinntekter. Vi skal også jobbe fram konsepter for bærekraftig politisk påvirkning, både ved å invitere til debatt, SpeedDates, workshops og TalkShows i våre lokaler og på digitale møterom.

Budsjett: Disse konseptene skal i utgangspunktet være et spin off-produkter av de kostnadene som vi legger i husleie, lønn og datautgifter. I tillegg settes det av kr 10 000 av forventet moms kompensasjon (_130 000) til divers utgifter som eksempelvis gadgets, servering med mere.

Metode: Vi skal jobbe fram gode rutiner og konsepter som hjelper oss å være dagsaktuell og relevante for både unge og voksne. Våre rutiner må også utformes slik at vi enkelt kan bidra og være synlig sammen med resten av NHF. Hopper vi på likt, kan vi skape større rystelser enn om vi sprer oss både i budskap, tidsrom og aksjonsform.

3. Brukerstyrt personlig assistanse

Vi ser at brukerstyrt personlig assistanse ikke blir praktisert etter intensjonen i mange av de nord-norske kommunene. Det tildeles for få timer, praktisk assistanse defineres som helsetjenester og den reelle friheten til å velge hvem, hvor, hva og hvordan assistansen skal utøves begrenses av stramme (og feilaktige) tolkninger av regelverket. Vi må være tydelig på våre forventinger/krav og vi må jobbe for å endre denne skjjevutviklingen.

Vår politikk og forventning til Storting og kommunene er:

- Stortinget utvider retten til BPA slik at den gjelde for alle personer med langvarig assistansebehov uansett timebehov
- Stortinget sørger for at vedtak om BPA gjelder selv om man flytter til en annen kommune
- Regjeringen sørger for en forskrift som tydeliggjør prinsippene for BPA, at man selv kan bestemme når, hvor, hvordan og fra hvem man vil ha assistanse. Vi setter stor lit til det regjeringsoppnevnte utvalget som skal legge fram sin rapport i løpet av 2021.
- Kommunene påser at konsesjoner som utlyses er i tråd med lovgivers intensjon
- Kommunene sørger for at den enkelte bruker tildeles tilstrekkelig timer til å leve et aktivt og selvstendig liv
- Kommunene sørger for at alle som skal ha BPA sikres en god og grundig opplæring om arbeidslederansvaret
- Kommunene sørger for gode arbeidsvilkår for assistentene

Tiltak 1: Påvirkningsarbeid for bedre BPA-tjenester: Vi skal fortsette å jobbe systematisk med å kartlegge BPA-praksisen i vår region. Vi skal innhente kunnskap og erfaringer i samtale med arbeidsledere og potensielle arbeidsledere, vi skal følge medebildet, og vi skal innhente erfaringer når regionstyret er på reiser i Nord-Norge. Vår hensikt er å bruke disse erfaringene til å motivere kommuner og stortingspolitikere til å prioritere en BPA-ordning som fungerer etter intensjonen. I løpet av virsomhetsperioden skal vi ha gjennomført minst 10 BPA tiltak i stort og smått.

Tiltak 2: Samarbeide med andre (BPA leverandører): Vi har fram til nå hatt stort utbytte med å samarbeide med BPA leverandører. NHF har god kompetanse på det overordnede bildet og ideologi. BPA leverandører på sin side har god kompetanse på kommunale kostnader, tariff, arbeidsavtaler og den konkrete tjenesteutøvelsen. Vi erfarer at kombinasjonen med overordnet tenkning og faktisk BPA forvaltning er nyttig i våre påvirkningsmøter med kommunene. Vi vil derfor fortsette å samarbeide med alle relevante aktører som styrker vår sak og vårt samfunnsoppdrag i møte med nord-norske kommuner. Vi skal opprettholde og styrke

vårt BPA-nettverk, og vi skal gjøre forsvarlige grep i forhold til etiske problemstillinger som kommer i kjølvannet med vårt samarbeid med kommersielle aktører.

Tiltak 3: Stimulere til vekst og utvikling i vår ressursgruppe for BPA: Våre medlemmer og tillitsvalgte gjør en fantastisk innsats når de får jobbe med temaer som de er interessert i. Det ser vi i arbeidet til vår ressursgruppe for BPA. Reginsyret og ansatte skal bistå, stimulere og gi nødvendig påfyll og meningsfulle oppgaver til medlemmene i ressursgruppen. Vi skal i tillegg ha fokus på rekruttering, slik at arbeidsgruppen kan jobbe i flere byer i vår region.

Budsjett: Det er satt av kr 50 000 (180 000 forventede bingoinntekter) til det samlede BPA-arbeidet i denne virksomhetsperioden.

4. Universell utforming

Det er fortsatt slik at 80 % av bygningsmassen i Nord-Norge ikke er universelt utformet. Trapper, fortauskanter, terskler, smale dører og mangel på heiser, hindrer funksjonshemmede fra å være aktive deltakere i samfunnet. Universell utforming er en forutsetning for at funksjonshemmede skal kunne delta både i arbeidslivet, i dagliglivet og i fritiden. Vi skal derfor fortsette å ha fokus på å øke tilgjengeligheten i bygg og uteområder, både i Vardø og i Bindal.

Tiltak 1: Stimulere til vekst og utvikling av vår ressursgruppe for universell utforming: Våre medlemmer og tillitsvalgte gjør en fantastisk innsats når de får jobbe med temaer som de er interessert i. Det ser vi også i arbeidet til vår ressursgruppe for universell utforming. Regionstyret og ansatte skal bistå, stimulere og gi nødvendig påfyll og meningsfulle oppgaver til medlemmene i ressursgruppen. Vi skal i tillegg ha fokus på rekruttering, slik at arbeidsgruppen kan jobbe i flere byer i vår region.

Budsjett: Det er satt av kr 30 000 (180 000 forventede bingoinntekter) til opplæring, kurs, materiell og evt. reiseutgifter i tilknytning til vår ressursgruppe i universell utforming.

Tiltak 2: Oppsøkende virksomhet og opplysningsarbeid mot kultur og friluftsktører: Gjennom prosjektet «Erfaringskollektivet» skal vi jobbe aktivt og oppsøkende opp mot kultur og friluftsktører. Hovedmålet er å øke tilgjengeligheten i kultur- og fritidstilbud, og bidra til bevisstgjøring, holdningsendring og kunnskapsløft, som kan redusere sosial ulikhet mellom funksjonshemmede og ikke- funksjonshemmede

Budsjett: Dette tiltaket forutsetter positivt tilslag fra Stiftelsen DAM. Det er budsjettert med kr 359 000 i 2021 og i 2022 – til sammen 718 000 over 2 år. Av disse midlene er kr 309 000 satt av til lønn prosjektleder 50% (konsulentlønn) pr år.

Tiltak 3: Kartlegge tilgjengelige hytter i Nord-Norge: Vi skal kartlegge og systematisere informasjon om tilgjengelige hytter som er til leie for allmennheten.

Budsjett: Sofie Mindestiftelsen har bevilget kr 50 000 til dette formålet.

5. Skole

Alle barn har rett til å gå på sin lokale skole, sammen med barna i nærmiljøet. Likevel er det mange barn som ikke får reell mulighet til å gå på nærskolen sin, men må gå på spesialskoler et annet sted. En slik ekskludering får store konsekvenser for funksjonshemmede barn som blir fortalt at de «annerledes», og at det ikke er plass

til dem i det ordinære utdanningsløpet. Det får også store konsekvenser for de andre barna fordi de fratras kunnskapen om mangfold og menneskerettigheter. Det får ikke minst store konsekvenser for Nord-Norge fordi vi vedlikeholder begrensede strukturer som fremmer passivitet hos 20 % av befolkningen. Vi kan ikke fortsette å gi uføretrygd i 18 årsgave. Det er uetisk og det er samfunnsøkonomisk ugunstig.

Tiltak 1: Påvirkningsarbeid mot nord-norske kommuner: Vi skal invitere politikere og lærere på ulike arenaer der barn og unges rett til utdanning holdes høyt. I løpet av denne perioden skal vi ha gjennomført minst 10 møter/treffpunkt. Innholdet og utformingen av disse møtene skal utvikles underveis. Vi skal blant annet takke ja til NHF Agders invitasjon til å delta i deres prosjekt som omhandler opplæring av folkevalgte, og vi er spesielt opptatt av konsept/tiltak som rettes mot skole/opplæring.

Budsjett: Det er satt av kr 20 000 (180 000 forventet momskompensasjon) til arbeidet for en skole for alle. I tillegg vil en del av regiostyrets arbeid mot kommuner og fylkeskommuner i andre prosjekter også omfatte retten til skolegang, og i sum vil vår satsning på skoler være høyt prioritert.

Tiltak 2: Opplæringspakker for barn og unge: Vi vil produsere opplæringspakker rettet mot barn og unge på mellomtrinnet og ungdomskolen. Disse opplæringspakkene skal ha fokus på ungdomsliv, respekt, anerkjennelse, menneskerettigheter og det som binder oss sammen. Hensikten er å spre kunnskap og sikre at også funksjonshemmede menneskerettigheter blir en del av fomidlingen til den oppvoksende generasjonen.

Budsjett: Dette tiltaket forutsetter positivt tilslag fra Stiftelsen DAM. Det er budsjettert med kr 413 000 i 2021 og i 2022. Av disse midlene er til sammen 374 000 satt av til lønn pr år. Kr 212 000 (25% regionkontorleder) og kr 162 000 (25 % konsulentlønn).

Grunnleggende arbeidsmetode for denne perioden

Endringer i samfunnet skjer for tiden i et vanvittig raskt tempo. Vi skal gjøre de kloke endringene som trengs for å benytte oss av denne utviklingen. Vi sitter ikke med alle svarene, men vi skal vise initiativ og evne til å gå i front for å finne nye løsninger og ideer. I fellesskap med andre skal vi tenke nytt om hvordan vi kan nærme oss det samfunnet som er utformet slik at alt er tilgjengelig for alle, og som er preget av et inkluderende og raust menneskesyn. Vi skal være pådrivere for gode og fremtidsrettede løsninger

Tankene bak tallene - Budsjett 2020

NHF Nord-Norge

Budsjettet er satt opp i tråd med minimumsmodellen, og den bygger på styringssignalene som er gitt gjennom Norges Handikapforbunds strategi, interessepolitisk program og sentralstyrets prioriteringer.

Status: NHF Nord-Norge er nå i en ny organisatorisk fase. Vi må ha større fokus på bærekraft, både når det gjelder økonomi og politisk påvirkning. Det betyr at vi i denne fasen må jobbe målrettet med å redusere forbruket og øke inntektene. Vi har lagt opp til at all aktivitet krever ekstern finansiering, og vi legger opp til bedre utnytting av teknologi, digitalisering og samarbeid med andre. I 2021 satser vi på å øke våre inntekter ved å jobbe aktivt med prosjektsøknader. I denne perioden har vi budsjettet med kr 1010 000 i tilskudd. Årsaken til dette er at vi har lagt inn to søknader (som er til behandling hos Dam stiftelsen) som potensiell inntekt. Dersom disse søknadene blir innvilget vil det bli en reduksjon i driftstilskuddet. I 2021 skal vi også utvikle «salgspakker/bedriftspakker/samarbeidspakker» rettet mot bedrifter og kommuner, og vi har budsjettet med en forsiktig start på kr 20 000.

Vi skal være der strukturer etableres og vedlikeholdes. Den største potten (foruten om lønn og husleie) er satt av til reise- og oppholdsutgifter til regionstyret og ansatte. Vi har høstet gode erfaringer med å reise rundt, og være der folk er. Vi opplever at påvirknings og holdningsarbeidet blir mer effektiv, og nettverksbyggingen blir bedre. Det er ingen tvil om at dette er kostnadskrevende, og vi jobber kontinuerlig med å finne gode digitale løsninger for vedlikeholde påvirknings- og holdningsarbeidet i etterkant av besøkene. Pr. i dag opplever vi at det å SI I FRA sammen med våre folk og våre samarbeidspartnere har mer verdi/effekt enn om vi ikke prioriterer å reise ut. Under disse reisene vil vi også avvikle styremøtene våre, men for oss det er vel så viktig å treffe medlemmer/lag og foreninger, ha fokus på dagsaktuelle utfordringer, ha trykk på holdningsarbeid og arrangementer og samarbeidet med andre.

Oppklaring av de største endringene i budsjettet:

Offentlig tilskudd er økt fra kr 282 565 i 2020 til kr 1.010.000 i 2021: Årsaken til dette er at både jeg og Håkon har sendt inn søknad til Dam stiftelsen og søknadene er til sammen på litt over kr 700 000 pr år. Derfor har de budsjetterte tilskuddet økt med kr 713 000

Ekstern bistand økt fra kr 138.000 i 2020 til kr 717.200 i 2021: I disse søknadene har vi lagt inn lønnsmidler. Jeg førte disse lønnsmidlene som ekstern bistand, slik at det ikke ser ut som at vi ansetter nye folk. Hvis søknadene går inn vil disse lønnsmidlene dekke «ordinære» lønnsmidler (og driftstilskuddet vil reduseres proporsjonalt med dette)

Reise og kurskostnader økt fra kr 269.300 i 2020 til kr 605.000 i 2021: Samme her – det er disse prosjektene som drar opp reiseutgiftene, og hvis de går inn, vil driftstilskuddet reduseres.